

Referat seminar om Utstillingsavtalen
29.11.16
Hotel Neptun
Arrangert av NKVN og BKFH, i samarbeid med VISP

Introduksjon og orientering v/ Vilde Salhus Røed (BKFH) og Silje Bergsvik (NK Vest Norge):

- forklaring av omstendigheter rundt å produsere og vise utstillinger
- siden 2006 har kunstneres inntjening falt (Telemarksforskning)
- Utstillingsavtalen et konkret tiltak
- skal bestemmes sentralt, distribueres regionalt
- målet er å få en lokal variant i Hordaland
- løsning for underbetaling av kunstnere
- innblikk i kunstneres økonomi
- lignende seminar holdt i Stavanger og Ålesund tidligere i år

Om det konkrete politiske arbeidet med utstillingsavtalen v/
Hilde Tørdal (NBK) og Lise Stang Lund (NK)

Utstillingsavtalen

- dreier seg om utstillinger med offentlige visningssteder
  - skal først og fremst jobbes med i retning de regionale kunstsentrene (arenaer med finansiering fra det offentlige)
  - dreier seg om honorar til kunstnere for arbeid med å lage utstilling
  - har allerede en ordning for vederlag
  - dreier seg om å sikre lønn for arbeid
  - sammenlignende å se på praksisen i utøvende felt, der institusjoner som jobber med f. eks musikere og skuespillere har en langt mer innarbeidet holdning og praksis til honorar (store skjevheter mellom utøvende og visuell kunst)
- utøvende får honorar for arbeidet sitt stort sett
- lokale myndigheter må bevilge friske midler til Utstillingsavtalen og ta innover seg den dårlige økonomien på regionale kunstsentre og -foreninger.

Siden 2008 har NK, NBK og SDS jobbet for en statlig reform der det blir brukt kontrakt med utstillingsstedet om honorar til kunstnere som er øremerket lønn. Slik det er i dag er alle vant til en gratiskultur. Hvis visningssteder finansiert av kommune og fylke gjør dette vil det ha en stor innflytelse i hele landet.

Dette med i en stortingsmelding fra 2012
Startet med Engerutvalget, deretter kulturutredningen 2014

- har sett på hvordan de statlige pengene brukes på de ulike feltene
- andel som utbetales til kunstnere (vederlaget) er 1, 3 %
- utstillingsvederlaget 1, 3 % av all statlig bevilgning
- gjennomgang av nedgang i inntekt / kunstnerundersøkelsen 2013
- Vigdis Moe Skarstein mener dette er en villet og anbefalt politikk

Pilotprosjekt i tre puljer, 2014- 17 som departementet har satt opp og som Helleland har fortsatt

Forklaring av forskjellen mellom honorar og vederlag:

- vederlag er kompensasjon for da kunstneren selv ikke disponerer verket (når verket er solgt gjelder ikke vederlaget lenger)
- honorar er betaling for arbeid med utstillingen, før åpningen.

Holder på med kartlegging og reforhandling, utarbeidelse av en ny modernisert og bedre fungerende modell for utstillingsvederlaget, samt konstruksjon av en ny gjennomarbeidet normalkontrakt mellom kunstner og visningssted. Denne skal være tilgjengelig innen mai 2017.

(Eks. Paying Artists, The a-n AIR Paying Artists Guide UK
Bransjestandard)

Martin Clark
Bergen Kunsthall

Present the pilot that has been at BK since 2014
Invited to take post in pilot
2014 chosen, delighted of course!

500.000 over two years, internal evaluation first year, then next this year

Only instruction is to support artists fees

- no reporting/ structure
- 2015 five exhibitions KH
- four exhibition in no 5
- two residency projects
- 10 altogether

Pilot allowed to pay higher artists fees

As institution we fully support it
But there are questions around flexibility
Needs to be flexible: to match the way the institution works

Bergen Kunsthall contract with artists the last 10 years looks like this:
Institution finances new work, new production, directly money , transport, expertise and tech

- all expenses toward the production, opening, press, distribution, publication
- institution always pay a protected artist fee

Problematics:

- a higher artist fee will have to cut back on other costs expenses
- more responsibility on artists, less on institution- interesting think about

- different kinds of size of institutions etc.
- need to look closer at economies of production and labour
- is the work new or existing
- can create hierarchy within institutions, problematic
- also different national economies, across the board

Important to see exhibition as something very particular
 Summary:

- stay united
- be strategic
- dont polarize
- constant pushing of economy as whole
- see exhibition as something very particular
- see artist as something very particular

Svein Ingvoll Pedersen
 Nordnorsk Kunstnersenter

Også mottatt 500000 i støtte til utstillingshonorar
 Litt spent for neste års statsbudsjett

Konkret:

- helt opptil hver enkelt institusjon
- burde hatt 3 ganger så mye
- har ikke hatt så stor uttelling
- samme som før aktivitetmessig
- har kunnet f eks lage nye verk, jobbe stedsspesifikt osv
- betaler det samme uansett nasjonalitet
- vederlag gjelder ikke de ikke norske kunstnerne
- all økonomi er avtalt når kontrakt inngås

Sett på andre institusjoner i samme region:

- veldig ulike økonomiske utgangspunkt
- dermed har ordningen ulik effekt
- stor forskjell på hva steder dekker

Tanker videre:

- *øremerking av midler til honorar er viktig*
- *at ordningen kanaliseres gjennom institusjonen er et prinsipp*
- *ikke sikkert at alle inst. trenger det samme beløpet*
- *ikke alle i inst. som synes vederlagsordningen fungerer*
- *få vederlagsordningen godt integrert i en honorarordning så de utfyller hverandre*

Magnhild Øen Nordahl
Kunstnerøkonomi

Innblikk i hvordan man møtes av institusjoner og deres ulike vilkår

- risiko man tar
- må ta økonomiske risikoer i produksjonen av utstillinger
- mye uklare økonomiske rammer
- timing betyr mye
- ikke uvanlig å få en blanding av produksjonsmidler og honorar

Viser budsjett over fire prosjekter: Stavanger Kunsthall, Skånes Konstforening, Astrup Fearnley, Stavanger Kunstmuseum (var m i pilot)

- alle steder har ulike økonomiske rammer
- presenterer fire helt forskjellige budsjetter

Kari Dyrdal (kunsthåndverker)
Water Marks
Bomuldsfabriken

Er en tradisjonell verksbasert kunstner
Vever store arbeider, egen produksjonsmetode, produserer i Nederland (Tilburg)

Høy kompetanse og erfaring med å være veveriske

- setter aldri opp budsjett
- prod kostnader ca 440.000 - prod. i form av materialer, assistanse, reise til Tilburg osv
- satt igjen med 359.500 selv i utgifter, eksl. atelier, assistent, utvikling, lønn.

Poeng:

Bør ikke hete honorar men lønn!

Oppsummering
Ta det videre!

Julie Lillelien Porter for BKFH, 29.11.16